

Izhaja

vsak četrtek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure
popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilo koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4—
» Nemčijo . . . » 5—
» ostalo inozemstvo . . » 6—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte po 20 h za 1 cm². Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izveščilo pri upravnistvu 40 h posebej. Vprašanje je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvu lista „Mir“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnohranilnični račun št. 96.232.

Leto XXXV.

Celovec, 17. novembra 1916.

Št. 46.

Rep poljskega kometa.

Napoleon, ki je na otoku Helena imel dosti časa pretresovati evropsko politiko, je bajé nekoč izjavil, da je ena glavnih točk te politike usoda Poljakov. Poljski narod prebiva ravno v osrčju Evrope in deli Evropo v dva popolnoma različna dela.

Poljska tvori zagvozdo med Nemčijo in Rusijo. Poljska sega na severu skoro do Severnega morja, na jugu do Karpatov, in njen položaj vpliva vedno na tri sosedne države: Nemčijo, Rusijo in Avstro-Ogrsko. Zdi se, da se uresničuje prerokba poljskega mučenika jezuita Bobole, da se ustanovi poljska država ob svetovni vojski. Mi katoliški Slovenci moramo iz celega srca pozdraviti upostavitvev slovenske katoliške države in moramo občudovati pota božje previdnosti. Takoj smo pa tudi začutili v Avstriji, kako vpliva poljsko vprašanje na naše notranje razmere. Presvitli cesar je izrekel veliko zgodovinsko besedo, da dobi Galicija samoupravo. Res, pravi cesarski dar, ki je pač vreden velikega našega očeta in cesarja. Zaupa namreč cesar svojemu narodu in mu podeli samoupravo.

Ne vemo sicer, kako daleč bo segala samovlada, a popolnoma naravno je, da so takoj začeli vsi listi, vsi politiki, vsi narodi premišljevatí posledice teh zgodovinskih dogodkov za vso Avstrijo, in prav je, da se pusti svoboda besede v tem oziru.

Tudi drugi narodi so, prevzeti hipoma od tega velikodušnega čina našega vladarja, dvignili polni upanja in radostnega pričakovanja svoje oči k vladarju ter upajo, da bodo, ker so skazali toliko zvestobo v vojski, dobili v plačilo pravico svobodnega razvoja. Prvi so se oglasili Ukrajinci. Dala se jim je svoboda, da so izrekli, sicer precej ostro, svoje želje, toda imajo že več ali manj cesarjevo besedo, da se jim zajamči njihov narodni razvoj. Drugi zopet pričakujejo rešitev notranje politike, ker morda ne bo več galiških poslancev v drž. zboru. Seveda, v parlamentu bi bilo stoindvajset poslancev in dveh narodnostij manj, torej bi bilo, kakor se jim zdi, za toliko prepira manj. Razni politiki pa mislijo, da bo s tem dana možnost

upeljati nemški državni jezik. V tej zadevi je objavila „Grazer Tagespost“ v številki z dne 8. novembra članek, ki vzbuja pozornost. Člankar pravi, da je vojska jasno dokazala potrebo nemškega državnega jezika. Zanimiva je trditev, da je to tudi več ali manj splošno prepričanje med nemškimi politiki glede te potrebe. Člankar nadalje izvaja, da so merodajni krogi nameravali proglasiti nemški državni jezik po pričetku mirovnih pogajanj, kajti med vojsko bi se morebiti narodnosti razburjale, po sklenjenem miru bi bilo pa že prepozno. To bi bilo kakor pri spovedi, ako si kdo ravno oni trenotek za spoved izbere, ko drdra po cesti mimo velik voz.

Od Koerberja pričakuje „Tagespost“, da bo v tem oziru krepko in brez ozirov na desno in levo nastopil. Nekateri so smatrali oni trenotek za najugodnejši, ko smo bili premagali Srbijo in Črnogoro in ko smo hkrati Ruse potisnili nazaj v Volhinijo, na Lahe pa pripravljali napad. Sličen trenotek se zna povrniti, ko vržemo ob tla Romunijo. Tako Tagesposta.

Zanimiv pojav je v avstrijski javnosti koncentracija nemških strank. Združena nemška stranka se je izrekla za nemški državni jezik in razume se, da bi tej stranki tudi jako ugajala izločitev Galicije iz avstrijskega parlamenta. Nam seveda ni na tem, da bi se prerekali o tem vprašanju, mi beležimo to dejstvo samo kot kronisti. Silno pa se moramo čuditi, ako graška Tagesposta v popolnoma zagrešeni logiki dokazuje potrebo nemškega državnega jezika s tem, da pravi: Kako bi bili izhajali častniki in vojaki iz Nemčije na Sedmograškem, ako bi se ne mogli sporazumeti z oblastmi. Oprostite, na Sedmograškem je državni jezik vendar madžarski in je vendar tudi šlo! Po logiki graške Tagesposte bi petem-takem tudi v Dobruđi moral biti nemški državni jezik, kjer so se Nemci z Bolgari skupno bojevali. Izločitev Galicije pa spravlja tudi še druga vprašanja na dan, namreč vprašanje federalizma, kakor to izjavlja nek češki konservativec v praškem „Venkovu“. Nastane pa tudi vprašanje, kako bo potem razmerje med nami in Ogri. Gotovo so tudi Ogri jako vplivali na ta korak, kajti Avstrija postane zdaj manjša in slabša kot Ogrska in te-

žišče diplomacije in politike se bo premaknilo iz Dunaja v Budimpešto in prve gosli bodo igrali, ne Poljaki, ne Nemci in ne Slovani, marveč Ogri: take strahove vidijo spet merodajni krogi na dunajskem rotožu, kakor poroča „Slov. Narod“. Poljski komet vlačí torej precej dolg rep za seboj.

Prva oljka miru?

Prve resne besede o miru so padle! Dva moža, ki stojita na prvih mestih svetovne politike, stajih izpregovorila; Bethmann-Hollweg in Asquith, nemški in angleški ministrski predsednik! Bethmann-Hollweg je odgovarjal Greyu, ki je dolžil Nemčijo, da je izzvala vojsko s svojo mobilizacijo. Bethmann-Hollweg je nato slovesno in jasno izpovedal: 1. da ni nikdar nismo nameravali tuje svobodne narode podjarmiti in zasesti neodvisne dežele! Glede Belgije nima Nemčija osvojevalnih namenov. 2. Nemčija je pripravljena se pridružiti mednarodni mirovni zvezi, ki bi jamčila narodom za trajen mir.

Asquith je v Guildhall v Londonu tudi govoril o miru! Hudo še gleda Anglež preko morja na nas in nam še vedno kaže zob! Toda ne govori več o tem, da je treba nas uničiti. Jasno se čuti, da je Asquith v srcu zadovoljen, da Nemčija ne namerava si osvojiti Belgijo. Toda navidezno v veliki jezi zarohni nazaj: Kaj pa s Srbijo? — Zanimivo je, da molči popolnoma o poljskem kraljestvu. Jasno je, da smo mi nasprotnika v živo zadeli z ustanovitvijo poljskega kraljestva! Kajti: se bo-li Anglija upala reči Rusom: poljskemu ozemlju se morate odpovedati! Ali hoče na drugi strani Poljake razdražiti do skrajnosti, ako jih tira nazaj pod ruski jarem! Veliko naših in nevtralnih listov smatra oba govora kot prvo svitanje bodočega miru. Sicer bo še mnogo burje in viharjev, kot je napovedal Asquith, toda oba se srečujeta v misli, da je vojska že dozorela.

Politični pregled.

Wilson zopet predsednik.

Pri predsedniških volitvah v Severni Ameriki je bilo oddanih za Wilsona 287 in za Hughes

Podlistek.

Zapiski Ksenije Silenc.

Spisal Jos. Verhnjak.

Pred nekaj tedni sem se vrnila v svoj domači kraj. Z velikim pričakovanjem sem se tja napotila. Upala sem namreč, da bodem doma ozdravela, da mi bode domači zrak vse to nanovo povrnil, kar sem bila izgubila v tujini. A varala sem se.

Očeta in mater sem našla precej neizpremenjena, le malo bolj sključena sta že hodila, sicer pa sta bila zdrava, marljiva in zvesta, kot prejšnja leta tudi. Z nenavadno ljubeznijo in obzirnostjo sta me sprejela. Po dolgih letih sem zopet zrla v obraz svoje matere in prijetno je bilo to. Tudi na vasi so me bili veseli. Pozdravili so me kot svojo nekdanko znanco in mi pristrčno stiskali desnico; občutila pa sem vseeno, da se je bilo vleglo tekot let nekaj tujega med nas, čemur ni bil kriv nobeden, ne jaz in ne oni. Ravnoisti občutek sem dobila tudi že prej doma.

Varala sem se, pravim, kajti danes vem zagotovo, da sem hodila zaman domu. A vsled tega nisem nevoljna, ne tarnam sama s seboj, ko vidim, kaj bo z mano, le neutolažljivo žalostna sem postala. Nič več ne upam, da še okrevam. Vlačim se liki senca okrog in ljudje me pomilujejo. Pred par dnevi sem srečala na kolodvoru znanca iz sosednega okraja. Spozabila sem se in ga ogovorila. In kaj je rekel? „Oprostite gospodična, zdite se mi znana, a ne morem si domisliti, kje da sem imel čast...“ Kakor bi mi bil zadrnil

grlo, nobene besede nisem spravila iz sebe. „Za Boga“ je vskliknil, ko me je spoznal. Seveda se je potem zgovarjal na zagorelost, frizuro, presečenost itd.

Tudi plašna sem postala. Včasih se primeri, da zagledam v kaki grapi človeka. Brzo se mu skrijem za bližnjo skalo ali pa kar v grmovje. Boli me vsak pogled. Hodim ure in ure po hribih in gozdih, nikjer ne najdem pokoja. Ljudje na polju pridno delajo, ravnokar spravljajo krompir v svoje kleti in otroci so pri tem silno razposajeni. Ko hodim po večerih po poljskih stezah, čujem njih veseli krik in živo vidim pred sabo svojo minulo mladost. Tupatam prihaja tudi petje na moja ušesa. A to petje mi ne dela veselja; ublaži me, zraven pa postajam še bolj otožna. Kako tudi ne? Povsod naokrog se mi vsiljujejo sami znaki bližnje smrti, obenem pa slišim zame neskončno žalostno melodije: cvetela sem kot rožica, v božjem vrtnu vsajena; a zdaj, oh zdaj pa nikdar več, veselje moje preč je preč. Ko sem čula včeraj to pesem, sem se morala vsesti na štor in bridko sem jokala.

Slovanska pesem s svojo neprimerljivo žalostjo me vselej prevzame. Kaj se nahaja vendar na dnu te duše, da tako plače in joče skozi stoletja? Ali nosi v sebi gnev neuslišanega in nerazumljenega hrepenenja ali pa morda le plaka in toži nad svojo lastno krivdo, da je ob uri zamudila svojo srečo, ko je hodila mimo nje? Bog ve. Kakor vleče človek svojo usodo skozi dan in noč in jo mora nositi, brezpogojno nositi, ravnokar se mi dozdeva tudi potreba, da morajo razni narodi sadove svoje zgodovine uživati.

Ko sem se vozila proti domu, sta bili vstopili v Gradcu dve nuni v moj oddelek. Starejša je bila učiteljica zemljepisja in zgodovine. Mlajša, ki je štela neveliko čez dvajset, je poučevala godbo v samostanu. Bolehala je na živčevju in danes se je peljala na Gornje Koroško v neko zdravilišče. Prihod in vstop teh žen mi je bil nadvse dobrodošel. Te tihe nune, ki so že večinoma pozabile na strasti srca, delajo na vse, tudi na nekatoličane, najboljši vtis. To povzroča gotovo njih notranja harmonija, ki razžarja svojo milino tudi na okolico. Mirnejšo sem se čutila, ko sta sedeli prijazni dami poleg mene. Bi bili vstopili dve drugi Evini hčerki, kričavi in okinčani, zabolelo bi me bilo, kakor zabolí kakšna telesna bolečina. Bila sem pač tako potrebna vsestranskega pokoja! A hotela sem le povedati, da sva pričeli z mlado nuno razgovor, v katerem mi je med drugim razodela, da ne mara slovanske glasbe. Pravi, da je ne razume.

Pa tudi umljivo. Kako bi pač mogla razumeti melanholijo teh pesmi duša, ki je sama vselej jasna in skladna s seboj in z drugimi? Tako malo more najti takšno bitje sorodstva med sabo in Chopinovimi nokturni, kakor bi ga našla renesančni slikar Santi in angeljskočisti, blaženi fra Angelico da fiesole.

Ves nadaljnji pogovor me je utrdil v moji sodbi. Mimo nas so hiteli pohorski gozdovi in jaz sem opozorila nuni na lepoto teh jesenskih šum. Mlajša mi je pritrdila, a naravnost žvrgolel je njen glas, ko je rekla: a lepša, mnogo lepša je pomlad. Starejša nuna, ki je ves čas pazno zasledovala najin pogovor, je sedaj očitno pokazala

242 glasov, tako da velja Wilson kot izvoljen. Listi preračunajo, kdo je boljši za nas. Mi pa verjamemo koroškemu pregovoru, ki veli: „Je zadi kakor po hrbtu.“

Cenzura.

V Nemčiji kakor v Avstriji se kaže zdaj nekaj več svobode tiska. Vodilne oblasti v Berlinu razpravljajo celo o tem, da bi smelo časopisje svobodno razpravljati o smotrih vojske.

Kako je z vojsko.

V Macedoniji ravno 2 meseca napada armada generala Sarrailla našo fronto! Toda vedno jasneje se kaže, da je bolgarsko-nemška fronta nepremagljiva. Sicer so nasprotniki tuptatam potisnili Bolgare za nekaj korakov nazaj, toda vse to je brez pomena. — Do Niša in do Belgrada in do Sofije bodo hodili Srbi, Francozi in drugi, kar jih je, okrog 25 let, če bodo tako napredovali. Očividno razpolaga Sarraill z zares pisano družbo! Bajé so se držali najboljše Francozi in Srbi. Angleži, ki so v središču, so se omejili na topničarski boj; bržkone da dajo, kot povsod, takt pri celi akciji. Rusi so bajé štrajkali; zato so cel ruski polk razorožili. Imenitno so jo pa potuhtali Lahi! Cele tolpe so se vdajale. Intanto si scampa! Tako popisuje makedonske boje poročilo iz Sofije z dne 14. novembra.

Na Sedmograškem proti Rumunom. Naše prodiranje proti rumunski ravnini na južnih obronkih Karpatov so hoteli Rusi vstaviti s tem, da so nas napadali od vzhoda in pri prvem sunku so tudi res imeli nekaj uspeha. Toda pravočasno so izvedle naše čete obkoljevalni manever in Rusi so se morali v Gyergyo-dolini umakniti do meje. Tudi med Bekas-prelazom in Ucovo dolino smo iztrgali Rusom nekaj višin. Eno je gotovo: Rusi nas ne bodo zadržali na našem prodiranju v Romunijo. V Romuniji se je našim posrečilo zasesti Candesti, severno od Campolunga. Južno od prelaza Rotenturn napadajo Romuni, toda vjetih jih je bilo tisoč, kar je jasen dokaz njihovih neuspehov.

Na francosko-nemški fronti. 140 dni že traja francosko-angleška ofenziva ob Somi, in kaj je uspeh vsega? Dve točki, Bapaume in Perronne, za kateri gre v celi bitki v prvi vrsti, sta še vedno v nemških rokah. Eno je gotovo: Francozom in Angležem bo prej ko slej zmanjkalo sape in novih močij ne bo od nikoder. — Sicer poroča najnovejše nemško poročilo, da se je Angležem ob Ancre posrečilo, Nemce izrinuti iz Beaumont-Hamel in St. Pierre-Divion, in tudi Francozi so zasedli Ablaincourt-Pressoir, toda vse to je več ali manj brezpomembno, kajti na ta način bodo Francozi in Angleži rabili 50 let, da pridejo v Belgijo.

Laška fronta. Naša pomorska letala so v noči od 11. do 12. t. m. napadla Padovo. Z bombami so zadela poslopje vojnega poveljstva, kolodvor ter neko vojašnico. — Strašne izgube devete laške ofenzive so bajé Cadorno in njegovo okolico silno potrle. Prisilili so Cadorno v Rimu, da je začel ofenzivo. Toda milanski listi že pripravljajo na deseto ofenzivo. Ogromna je bajé artiljerijska priprava na laški strani. Sledil bo velikanski pehotni naval, strašne bodo izgube, in konec bo zopet vsega. Zdaj so Lahi še komaj povohali na Kras, odslej ga bodo šele okušali.

svoje veselje nad prepričanjem mlajše sestre, kajti pojasnjevaje je dostavila: Jesen je rada sentimentalna, gospodična, in nobena sentimentalnost ni v prid duhovnemu življenju. Mlajša sestra je morda občutila preveliko strogost v teh besedah ter se je nemara bala, da bi me zbolele, zato se je nalahno nasmehnila — bila je nadvse dobrega srca — in mi otroško zaupljivo na uho zašepetala: sedaj pa vem, da ste Slovanka. Hrvatice v naših zavodih ravnotako govorijo o jesenski lepoti.

Nisem zamerila ne eni in ne drugi; je pač lahko srečen vsakdo, kateremu ni bilo treba grenkosti iz keliha piti, ki ga sicer mora piti vsak, ki se ni zadosti varoval na poti skozi življenje in je pal na kamenje in skale ob cesti in se pri padcu za vedno poškodoval.

Jesen se nagiba vedno bolj in bolj k svojemu koncu. Praznik Vseh svetih in Vernih duš sta ravnokar minula. Letos sem jaz spletla vence na naše grobove in v nedeljo zvečer sem jih nesla na pokopališče. Dolgo sem ostala tam in imela zraven svoje misli. Dopadlo se mi je na tem vrtu. Nobena žival ne pride sem, noben človek ne razsaja tukaj in nihče ne zbija šale v tem miru. V gozdu vlada včasih tako velika samota, da me je bilo že parkrat strah. Tukaj pa vlada mir kot v globokem gozdu in vseeno nisem brez družbe; pod vsakim kamnom in vsakim gričkom spavajo ljudje, ravnotoliko družbe, kolikor je potrebujem, da se ne čutim osamele.

Ruska fronta. Nemci so pod vodstvom maršala Leopolda bavarskega vrgli Ruse na 4 kilometrske fronti nazaj in so vjeli 3380 mež. Nadalje so zaplenili 27 strojnih pušk in 12 metalcev min. Rusi so popolnoma opustili svoje napade in se le slabo branijo. Vzrok je ta, da so močne sile poslali pod poveljstvom Saharova Romuncem na pomoč. Jasno je, da ni šel z eno ali dvema divizijama, ampak z veliko silo. Cela ruska ofenziva je več ali manj obtičala v blatu in Brusilov gotovo že pripravlja stanovanlišča za prezimovanje. On je izgubil dva miliona mož, treba je čakati, če bo Rusija hotela na vigred postaviti novo milionsko armado. Angleški poveljnik je prerokoval, da bo vojska dosegla svoj višek na pomlad; s tem so nasprotniki pripoznali, da vse njihove ofenzive niso donesle nobene odločitve.

Vojna na morju.

Po poročilih ruskih častnikov iz Kodanja se je potopila 20. oktobra ruska oklopnica „Imperatrice Maria“ vsled eksplozije municijske shrambe. Poginilo je pri tem 209 mož ter 4 častniki. — Nemški podmorski čoln „Deutschland“ se odpravlja iz Amerike in sicer bogato natovorjen.

Raznoterosti iz vojne.

Rusija in tretja zimska vojska.

„Ruskoje Slovo“ razmotriva v daljšem članku o bližnji bodočnosti. Za Rusijo ne pričakuje nič dobrega. Tretjo zimo bode morala Rusija v vojsko in ta tretja zima bo za njo mnogo hujša in težja nego sta bili prva in druga.

Amerika!

Komaj je Wilson izvoljen, že se čujejo čudni glasovi. Angleška „Morningpost“ poroča iz Washingtona, da se pripravljajo važna posvetovanja glede postopanja Amerike napram evropski vojski. Bajé hoče Wilson sedaj, ko ima proste roke, ostreje nastopiti proti Nemčiji glede vojske s podmorskimi čolni! Ta bi bila pa res lepa, da bi Amerika zdaj, ko se čujejo glasovi miru iz Anglije in Nemčije, brodila nekaj vmes.

Spor med Nemčijo in Norveško.

Odgovor, ki ga je dala Norveška Nemčiji glede podmorskih čolnov, mora biti precej oster, kakor namigavajo nemški listi. Norveška je bajé protestirala ker so nemški podmorski čolni ob norveški obali potopili nekaj norveških ladij, tako da je utonilo tudi nekaj Norvežanov. Razume se, da so nemški podmorski čolni pač morali nastopiti proti norveškim ladjam, ako so dovažale blago nasprotnikom. Menda vendar ne bo prišlo do resnega spora.

Kje začeti?

Ogromno starih vprašanj je zopet oživel v dobi sedanjega svetovnega poloma in sicer so stopila nekatera tako v ospredje, da se bo moral vsak, ki čuti in misli pošteno, hote ali ne hote zanje zanimati. Iz vprašanj so nastali problemi.

Dostikrat — mnogokrat brezuspešno — se je že povdarjala potreba dobrega tiska, dostikrat se je že pozivalo ljudstvo k boju proti nesnagi v tisku, a vse to je zadobilo po sedanjih svetovnih dogodkih popolnoma novo lice in po-

Zvečer ob šestih naslednjega dne sem sedela v cerkvi v naši klopi poleg starišev in sester. Pri nas je navada, da žge na ta dan vsaka družina toliko sveč, kolikor ima dragih rajnih. Skrivnostno je bilo v tem prostoru. Vso cerkev je pokrivala gosta tema, le sveče so svetile in dajale luč za one, ki so bili tudi nekoč na svetu. Toliko nežnosti sem brala iz tega brljenja sveč, da sem do malega zavidala one duše, katerim se daruje toliko ljubezni, toli žlahtne ljubezni. A, ko sem se ozrla na svoje sorodnike, sem se spomnila, da bodo nemara imeli prihodnje leto še eno svečo več prižgano in koj sem izgubila svojo dobro voljo. Le, ko so ob sklepu na koru „Miserere, usmili se me Bog po svojem velikem usmiljenju“ pričeli peti, sem trenutno pozabila na svoje misli in se udala popolnoma veličastni sili te preproste melodije. Udeležila sem se nekoč pogreba nekega duhovna, kateremu so njegovi sobratje, spremljaje ga h gomili, to pesem peli. Veliko občinstva je prišlo skupaj, tako da je dolga vrsta, dolga procesija nastala. Hotela sem v zadnjih vrstah hoditi in sem čakala, medtem, ko se je vrsta pevajočih duhovnov vedno bolj oddaljevala. Glasovi so prihajali le še iz daljave, a bili so to neskončno lepi, tako neizrazno otožni glasovi, da mi je moja prijateljica ob strani vskliknila: to petje prihaja izza večnosti, tako ničevno in minljivo se mi dozdeva življenje...

gled v bodočnost zahteva napram temu vprašanju podvojene pozornosti. Važnost tiska, osobito časopisja se je izkazala tako jasno, da bi bili nemumni, če bi tega dejstva ne hoteli pripoznati in vpliv na duševno in zunanje življenje človeštva je tako silen, da lahko rečemo, da se temu vplivu nihče več ne more odtegniti. Pri današnji plitvi duševni izobrazbi je postalo časopisje javno mnenje, in teh par črk zamore tiranizirati cele države. Kar bi ne zamogli državniki, kar bi ne zamogla sila, to stori dandane časopis.

Kdo je pa največ pripomogel, da je italijanski narod pritrdil želji svojih političnih voditeljev? Časopisje je fanatiziralo to ubogo ljudstvo, liberalno prostozidarsko časopisje. Zakaj narodi v tej svetovni vojski, ki že gledajo izgubljeno igro, še vendar niso obupali? Bi mislil, da morajo imeti države celo armado mož, ki naj ljudstvo tolažijo in navdušujejo, a samo par — malo čez 20 — črk zadostuje, da se vzdržuje oporna sila, da se vcepi ljudstvu sovraštvo do nasprotnika, volja do vztrajanja. To je vendar velikanska moč, in ni čuda, da se imenuje časnik 7 velesila. Časopisje povzročuje ministrske krize, sestavlja novim ministrom programe, časopisje vlada na trgu in odločuje ceno živila, časopisje kritizira celo javno življenje. To je vendar znamenje silovite premoči in kljub temu se vendar še ne kaže povsod isto razumevanje za to dejstvo.

Popolnoma neutemeljeno in tudi nepraktično bi bilo dandanes stališče, to dejstvo kratkomočno prezreti, češ, časopisje ni izobraževalno sredstvo. Seveda druga je naša izobrazba, druga je izobrazba brezvercev. Časopis pa lahko služi obojemu.

Tukaj se začne delo katoličana in dovršili bomo to delo, če se poslužimo tudi mi teh črnih vojakov, toda za vero ljudstva in da tako ljudstvo izobrazimo. Protiverska glasila so prav lahko zadovoljna s tem, da se od naše strani važnost časopisja omalovažuje, pod pretvezo, da nima izobraževalnega pomena, kajti s tem jih samo podpiramo, ker jim je prihranjen velik materialni boj in pot med ljudstvo imajo na stežaj odprto.

Ljudstvo hoče danes čitati, zvedeti kaj novega in tisti, ki bo ustregel temu poželenju, bo tudi imel ljudstvo za seboj. Časopis je velesila, in tisti, ki misli izhajati brez njene pomoči, je na napačni poti.

V Parizu je svoje dni nagovoril žid Cresnieux svoje sobrate z besedami: Priborimo si časopisje in zmaga je naša. Dokler ne vladamo v časopisju, je zastoj vsaka borba!

In danes stoka ves svet skoro pod bičem židovske vlade.

Povdariti je treba, da je človeška narava itak bolj nagnjena k hudemu in k kvarljivemu, nego k dobremu. Sedaj naj se pa čitajo tudi slabi listi, ki ne pišejo javno in očitno kaj pohujšljivega, a pri današnji plitvi duševni izobrazbi zadostuje že prikrito namigavanje, človek se privadi tonu v časopisu in če ni oprezen, je že v veliki nevarnosti, da se mu omajejo načela. In časopisi pišejo povrh še tudi jako plitvo, torej prikupljivo, ker ni treba ravno preveliko mučiti razum!

Nikar si tega ne mislite, češ, ljudstvo je zrelo, je poučeno, zna presojudati! To ni res, ljudstvo še več ali manj ne zna samo presojudati, treba je še le utrditi načela, ga je treba še le tako vzgojiti, da bo zrelo.

Napravimo sledeči račun: Tednik ima samo 3000 naročnikov. Navadno ga čita cela družina, če je nanj naročen gospodar in tako ima tak zakoten listič najmanj — če računamo družino po tri osebe — 8000 do 9000 bralcev. Pridigarji, ki se trudite, da bi vsako nedeljo vestno, temeljito in poljudno pridigovali, vprašam vas, kolikokrat na leto ali sploh kdaj imate vi 8000 poslušalcev? Tukaj se sijajno kaže premoč tiskane besede nad govorno besedo. Sedaj naj pa služi tak pisani pridigar podlemu namenu, ruvati na temeljih vsega življenja, naj izpodkopava vero in nramnost, naj vzbuja sovraštvo do katoliške cerkve, do čistega življenja, naj pridiguje svobodo uživanja, ljudje božji, polovica vseh bralcev bo mu pritrdila. In to so tisoči. So pa listi, ki se tiskajo v stotisočih izvodih in tukaj se število bralcev zviša na milijon. In polovica tega milijona verjame! Kje začeti?

Tukaj se začne naše delo. Da bi tudi naši tiskani pridigarji imeli na stotisoče poslušalcev!

Če pogledamo na čas po vojski, postane stvar še bolj pereča. Vojaki so glede verskega življenja prepuščeni sedaj več ali manj samim sebi, a prenaporno delo in slaba tovaršija pomagata, da se versko čustvovanje ohladi, da se napram čednostnemu in nadnaravnemu življenju naseli v srce neka mrzla brezbriznost.

Protiverski napadi na krščansko življenje se bodo podvojili, to je brez dvoma, časopisje bo

vestno izvrševalo svojo nalogo in velika nevarnost je za naše ljudstvo, da ne zdirja za temi volkovi. Kje torej začeti?

Pa pridejo vojaki na dopust in zgodi se, da prinesejo s seboj listke, brošurice, kojih vsebina res priča, da bo treba zelo pekočih solnčnih žarkov, ki bodo gnolobo uničili. Da bi vojaštvo te listke brošurice tem raje čitalo, nosijo navadno pisatelja ime kake znane katoliške osebe. In to čisto javno! To stori tisk. Par črk, umazana cunja in stotine mož pozabi na svojo čast, na Boga, stotine duš propade! Naj mi še reče kdo, da naj stojimo ob strani, vse to nima izobraževalne vrednosti. Da, dosti žalostno, da ne! Iz teh par črk bi se dalo tudi kaj sestaviti, kar bi izobraževalo, reševalo in povzdigovalo. Hvala Bogu, da se je že dosti storilo, a za čas po vojski je treba še povsem druge volje. Dolžni smo to ljudstvu, mladini. Leon XIII. je v svoji okrožnici: *Libertas praestantissimum* (20. jun. 1888) pribil, da mora tisk služiti samo čednosti, kjer pa služi grehu, tam mora država nastopiti. „Tiskana beseda je močno orožje, s katerim se bojujemo proti neveri in nenravnosti.“ Papež Pij X. je pohvalil ameriško katoliško časopisje, češ, da služi cerkvi in priznal je vrednost in važnost časopisja, kot bojno sredstvo zoper nevero.

Bo li država stavila tisku meje? Praktična izkušnja pri modernih državah kaže, da se posvetna oblast za to stvar ne briga veliko. Kje začeti? Pri praktičnem udejstvovanju gesla: Dobre časopise v velikih množinah med ljudstvo!

In naj je kak izmed naših listov „za ljudstvo previsok, preučen“, za druge zopet „prepoljuden, prekmčki“, to vse nič ne pomaga; in naj te tudi tuintam zavrnejo, nič ne de, za dobro stvar gre, Bog bo dal svoj blagoslov in ljudstvo se bo dalo pončiti, če bo videlo dobro voljo.

Osem predarlskih mož je v kratkem času nabralo 1600 novih naročnikov na dunajski dnevnik „Reichspost“. Apostolsko delo!

To je naš kulturni misijon: Dobro čtivo, dobre časopise med ljudstvo in gotovo bodo dobili izobraževalno vrednost. Kulturni boj — če pride — verski boj bomo izvojevali prvič z milostjo in pomočjo božjo, drugič z vzglednim življenjem in tretjič in zadnjič pa s tiskom.

Iztrgajmo iz rok ljudstva slabo čtivo in zamenjajmo ga z dobrim! Kako? Kako pa agitirajo nasprotniki? Učimo se od njih.

In mi na Koroškem? Svoj „Mir“ imamo, ki nam mora dati vse! Razširjajte ga, in „Mir“ se bo tudi razširjal, se bo povečal, prinašal bo lahko več stvari.

Listov dovolj, med ljudstvo ž njimi. Malo več idealizma — krščanskega —, Slovenci!

Dnevne vesti.

Smrtna kosa. Zopet je pograbila neusmiljena kosilka moža iz slovenske celovške družbe, ki je, stoječi sredi cvetoče dobe polne moške moči, bil zbok svojih mnogovrstnih vrlin dika in veselje celovške slovenske inteligence. Milan Drahslerja ni več med nami... V torek, 14. t. m., ob 9. uri dopoldne je po kratki mučni bolezni izdihnil svojo dušo. Narodil se je leta 1875. v Ljubljani. Oče mu je bil znani rodoljub Pavel Drahsler. Vstopil je pri ljubljanski banki leta 1905. ter postal ravnatelj celovške podružnice leta 1913. Iz srečnega zakona (soproga rajnega pohaja iz istotako rodoljubne družine Trtnik), v katerem mu je bilo sojeno živeti jedva 9 kratkih let, se mu je rodilo dvoje otrok. Rajni bil je posebej ljubeznivost v družabnem občevarju, tako da ga niso ljubili le rojaki marveč ga radi vabili v svojo sredo i nemški krogi, kajti s svojo zdravo šegavostjo in duhovitim dovtipom je oživil vsako omizje, kamor je prisedel. Posebno veselje je imel z godbo. Bil je nadarjen muzik ter svoj čas eden izmed glavnih stebrov ljubljanske filharmonije. Sodeloval je i v Celovcu pri raznih koncertih v „Musiksäle“ ter v mestnem gledališču. Stolni župnik g. Kovač mu je še mogel podeliti poslednje olje tik pred smrtjo. Truplo rajnika prepeljejo v Ljubljano, kjer bo v domači zemlji pokopan. Bila mu lahka zemlja!

Ministrstvo za deželno obrambo je določilo, da se vse bakro na strehah, kupolah, na strešnih okraskih, odvodnih cevih, na strelododnih odda za vojne namene. Glede bakra na državnih in cerkvenih poslopjih bo izšla posebna odredba.

Oklic c. kr. deželne vlade na Koroškem. Z ukazom c. kr. deželnega predsednika na Koroškem se uravnava začasno promet z mlekom in surovim maslom, s čimur se hoče odpomoči pomanjkanju tega blaga, posebno v večjih koroških mestih in užitninskih središčih. Ta odredba ustvarja oskrbovalnice za mleko in surovo maslo, ki bodo začela predvsem poslovati v Celovcu in

Beljaku. — Maslo in mleko se bo priskrbovalo in dobavljalo tako, da se napravijo dobavna mesta v občinah, kamor bodo morali proizvajalci oddajati mleko in surovo maslo po razmerju njihovega proizvajanja. Samo oni posestniki, ki razpolagajo z več kakor dvema kravama, so dolžni oddajati mleko oziroma maslo in sicer poldrugi liter (1½ l) za sleherno kravo nad dve dočim se prepušča imejteljem samo ene ali dveh krav vse mleko docela za njihovo lastno uporabo. Razdelitev mleka se bo vršila potom mlečnih oskrbovalnic z izdajo mlečnih izkaznic. Zasebna oskrba z mlekom se bo nadzirala s tem, da se zaveže prodajalce da zapisujejo v posebnih listih odjemalce in da morajo proizvajalci naznaniti svoje privatne odjemalce, vendar pa se jim le ta zazdaj nemoteno še dopušča. Zasebna oskrba surovim maslom pa se s tem ukrepom ustavlja. Razdelitev surovega masla se bo vršila po merilu izkaznic za mast oziroma surovo maslo. Mleko se bo oddajalo po oskrbovalnicah na sledeči način: Osebe v starosti do treh let ter nad 70 let dobivajo dnevno 1 liter mleka; osebe, stare od 3 do 10 let, ½ l na dan, osebe v starosti nad 10 let pa do 70 let ¼ l dnevno. Istočasno se ugotavljajo najvišje cene za omenjene užitnine takole: za mleko na dobavnem mestu (tedaj po deželi tam kjer bodo zbirali mleko, da ga pošljejo potem gotov del tudi še na glavne oskrbovalnice), se bo plačalo 40 vinarjev, na oskrbovalnici pa 44 vinarjev za 1. Surovo maslo stane na dobavnem mestu 7 K 60 v za kilogram, na oskrbovalnici pa 7 K 80 v za kilogram. Za mleko in maslo ki se ne bo dobavalo potom oskrbovalnice, ostaneejo sedanje najvišje cene nespremenjene in sicer za mleko na kmatih 30 vin. za liter, v mestih 34 oziroma 35 vin.; za surovo maslo 6 K 40 vin. za kilogram.

Duhovnik pred vojnim sodiščem. Graški dnevnik „Grazer Volksblatt“ prinaša vest, posneto iz „Prager Tagblatt-a“ o zadevi župnika Jana Diviša. Leta se je moral zagovarjati pred vojaškim sodiščem, ker je bil bral dne 18. avgusta namesto slovesne cesarske maše črno mašo za nekega logarja povodom njegovega pokopa ter je bil oznanil, da se bo celebrirala cesarska maša v nedeljo navrh. Župnik je podal razloge za svoje ravnanje, češ, da je bil prisiljen nastavit pogreb na 18. avg. zavoljo sorodnikov rajnega, ki so prihiteli od daleč na pogreb ter da mu na delavnik ni dovoljeno brati dve maši. Njegov škof Huelka kot priča je izjavil, da Diviš ni imel zlega namena ker v resnici ni dovoljeno, v delavnik celebrirati dve maši; sicer pa da se je bil župnik pri birah za vojno oskrbo in pri popisavanju vojnega posojila z vso vsmo vdeleževal. Obravnava je končala z oprostitvijo župnika.

Desetero denarnih zapovedi:

1. Vse zlato, kar ga hraniš doma, zameni v banki za papir, država namreč zdaj rabi to zlato.
2. Tudi drugo nekovano zlato, staro nakitje, verižice, prstane nesi v banko.
3. Ne zbiraj in ne hranj drobiža, bodisi srebro bodisi baker, kajti ko bi delali vsi tako, bi nastalo neprijetno pomanjkanje drobiža, koristi pa nimaš prav nobene od tega.
4. Ne hranj bankovcev doma v škrinji, kajti zgubiš obresti, zato jih naloži v posojilnici ali kar je boljši, kupi si vojno posojilo.
5. Podpiši vojnega posojila kolikor zmoreš, kajti s tem si posodil svoj denar cesarju in si mu dokazal, da ga ljubiš, ob enem si pa dal zaslužen klopoto sovražnikom.
6. Ne pusti nikogar čakati na tvoja plačila, kajti rokodelci, trgovci morajo takoj plačati naročeno blago.
7. Piši na poštnohranilnični urad na Dunaj, da hočeš imeti svoj lastni čekovni konto. Za slehernega, dasi ima morebiti le 50 plačil na leto, se to izplača. — Kajti ni treba denarja na pošto nositi, oziroma ga po poti izgubljati, ker ga kar nakažeš iz svoje zaloge v poštne hranilnici in te stane samo 4 vinarje dočim te sedaj poštna nakaznica stane vsaj 25 vin.
8. Ne kupuj inozemskega blaga, kajti blago pride sicer v deželo a zlato odtaka v tujino. Ti sicer plačuješ na pošti v papirju, a ta papir ostane v Avstriji in država mora pošiljati tujim državam zlato.
9. Prodaj tuje vrednostne papirje, ako jih imaš, kajti tuji papirji imajo trenutno veliko vrednost in če jih tukaj prodaš, jih dobi naša država v roke, za njo je to toliko kot gotovina v zlatu, ker s papirji lahko plačuje v tujino.
10. Varčuj in živi skromno. Pusti pa vendar druge živeti, ne odslavlaj poslov in delavcev.

Odlikovani slovenski junak. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo v priznanje hrabrega in uspešnega zadržanja pred sovražnikom pri razstrelitvi vrha Cimone je dobil nadporočnik 14. saperskega bataljona Albin Mlakar.

Marija na Zili. (Štiridesetletnica.) Tukajšnji organist, g. Anton Erat, deluje pri naši cerkvi 40 let kot organist in cerkvenik. V nedeljo 5. nov. je praznoval v ožjem krogu in sedanjim resnim časom primerno ta redki jubilej! Dal Bog, da služi tako zvesto in požrtvovalno Materi božji na Zili še mnogo let!

Sele. Na praznik Vseh svetih in na Ver-nih duš dan dopoldne se je z glasnim zvonjenjem poslavljaj od nas naš veliki zvon, nato so pričeli s snemanjem. Ker bi ga skozi line ne mogli spraviti, so ga razbili na tri kose. Vtil ga je Samassa v Ljubljani l. 1871 in je pel torej v našem stolpu 45 let in 3 mesece. Težek je bil 1154 kg, bil je torej za naše hribovite kraje primeroma velik, pa se je ob ugodnem vremenu tudi slišal po celi obširni selanski župniji in še čez Oslico v ljubeljsko. Akoravno smo se težko ločili od njega, smo vendar zadovoljni, da sta nam ostala še manjša dva, od katerih je manjši najstarejši v celi škofiji, namreč iz leta 1346, star torej 570 let. Pravljičica pripoveduje, da ga je podarila neka grofica, ki se je pred Turki skrivala v samoti pod Košuto in da je sam začel zvoniti, ko so Turki pridrli tudi do selanske cerkve. Glas ima srebrnočist. Da bi nam le kmalu veselo zazvonil in naznanil: vojske je konec, mir je sklenjen!

Loče. Zvonovi, kaj ste se oglašali tako žalostno na večer 6. novembra in zvonili, zvonili? Ali ste zopet objokovali smrt mladega junaka tam za laškim ali ruskim gričem? Ne, topot niste plakali nad smrtjo mladega junaka, topot ste bili sami na smrt obsojeni junaki. Samim sebi ste zvonili. Sneli so vas (sedem) iz visokih lin, izpraznili so se zvoniki pri fari (3) in pri obeh podružnicah v Rutah in Pogorjah (po 2). In ko so vas par dni pozneje (10. nov.) odpeljali, je jok sam za vami sam edini v župniji ostali največji zvon. Odkupili ste mu življenje s svojo smrtjo. Trideset meterskih stotov bron je bilo v vas in največji jih ima sam deset. Zato ste morali vsi iti, da je ta ostal. Ko nam niste mogli priklicati srečnosnega miru doma, ali nam ga bodele prinesli zdaj, ko ste odšli od nas? — Za goriške begunce se je nabralo v nedeljo, dne 15. oktobra skupno z darovi Mohorjanov 27 K. — Vojnih rožnih vencev se je pokupilo nad 200, Pečjakovih vojaških molitvenikov nad 100. — Od začetka vojske pa dosedaj moli ljudstvo vsak večer v cerkvi rožnivenec in litanije.

Št. Lenart pri Sedmih studenih. (Razno.) Zadnji teden oktobra so obmolknili tudi naši zvonovi in vzeli slovo od zvonikov. Vseh skupaj jih je šlo deset, ki so tehtali 2512 kg. Milo je bilo gledati, kako so prihajali ljudje in se od njih poslavljali! Dal Bog, da bi nam kmalu izvojevali mir! — Sredi oktobra je padel na Krasu junaške smrti Franc Mörtl, edini sin vdove. Bil je tih in priden fant. N. v m. p! — Zaradi požrtvovalnih zaslug za vojake je bila odlikovana z zlatim zaslužnim križcem z vojno dekoracijo gospa Franc. Razingera v Dekarjvasi. Čestitamo!

Urad za ljudsko prehrano.

Naposled vendar smo dobili poseben urad, kojega ima Nemčija že pol leta in ki je silne važnosti za uspešno „zdržanje“ do konca. Dozdaj se je bil uravnaval celi silno sestavljeni ustroj preskrbe prebivalstva z živili izza zelene mize ministrstva, a pri tem so se pokazale nemale težkoče in hibe. Novi urad je podrejen neposredno oblasti ministrskega predsednika in ima tedaj precej proste roke, tako da sme ukreniti, kar se mu zdi v dosego svojih namer potrebno, v nekem oziru celo preko ukrepov vojaške uprave. To bo menda tuintam tudi neizogibno. Kakor pravi „Arbeiterwille“, je pa prišla stvaritev tega urada žal nekaj pozno. Mnogo uspešnejše bi bil mogel izvršiti svoj nalog, če bi ga bili dobili še predno se je spravila letošnja letina pod streho. Kajti takrat bi bil mogel vse pridelke zajeti in enakomerno porazdeliti, zdaj zamore samo še pobirati kar je ostalo. Ne more toliko ustvarjati kakor zboljšati, popravljati. Prava organizacija zamore, kakor je pokazala ta vojska, vstvarjati naravnost čuda, zato smemo kljub vsemu, kar se je zamudilo, le še pričakovati zboljšanja, ki bodo nam pomagala lajšati vojno breme do srečnega konca. Pomozi Bog!

Gospodarske novice.

Amerika se potaplja v zlato.

Francoski list „Victoire“ razpravlja o velikanskih dobičkih, ki jih Amerika dela v tej vojski. Pred vojsko je znašala vrednost ameriškega izvoza 11½ milijard frankov, med vojsko je poskočil ta izvoz na gorostasno vsoto 31 milijard v letu. Dočim je izvoz Anglije pred vojsko znašal okrog 24

miljard, je Amerika že prekoračila to številko. Angleška trgovina je bila daleko najprva. Toda tudi po vojski bo Amerika ostala bržkone prva, kajti razpolagala bo s silno razvito industrijo, imela bo silno veliko glavnic, ki jo bo nalagala v podjetjih, medtem ko bo v evropskih državah zmanjkalo denarja. Industrija zrakoplovstva že zdaj izdelava na leto 30.000 zrakoplovov; ako traja vojna še eno leto bo romalo še 20 do 30 milijard francoskega denarja v Ameriko. Samo od 30. junija 1915 do 1. julija 1916 je dobavila Amerika za 5 milijard vojnih potrebščin sovražnikom. Dočim se torej Anglija boji nemške tekme v svetovni trgovini, izpodriva polagoma Amerika celo Evropo s svetovnega trga. Ni torej nekaj neverjetnega, če napovedujejo nekateri politični preroki že bodočo drugo svetovno vojno med Anglijo in Ameriko. Anglija in Japonska bi pritiskali od obeh strani, da bi stisnili Ameriko v tesnem objemu kakor so hoteli zdaj napraviti z Nemčijo.

Avstrijska centrala za olje in mast, Dunaj, I., Seitzergasse 1—3, kupuje semena solčnic, dobro dozorela, suha in brez slabega zrna od avstr. železnice postaje po 100 kg netto 120 K. Pred odpošiljativjo je treba vprašati za ukrenitev.

Oklic

na vse prebivavce Koroške!

Božič na bojnem polju.

Vše tretjič od začetka svetovne borbe sem morajo naši vojaki daleč od domovine in svojih dragih praznovati Božič.

Število naših sovražnikov se je iznova povečalo; velikanska dela so opravile naše čete, ko so vztrajale v železni vršitvi svoje dolžnosti napram premoči sovražnikov; zopet je storjen en korak bliže do zmage in s tem do miru vsled njihovega junaštva. A nismo še tako daleč, ni še dano slavnim borivcem, da se vrnejo na delo miru, k zaželenemu življenju v svoji družini, še jim je nuja stati tam zunaj na braniku naše države ter bodočnosti.

Mi vsi pa, ki smo ostali na svojem domu, mi hočemo svojim hrabrim koroškim boriteljem in vrlim četam, ki branijo koroške meje zoper laškega sovraga, poslati hvaležnosti skromno darilo kot božični pozdrav iz domačije. Zato prosijo podpisani pristrčno vse prebivavce Koroške naj prispevajo po svoji možnosti, da bomo mogli vsem, ki stoje zunaj v jarkih pokloniti ta dan en znak našega prijateljskega srca. Koroško radodarno srce nas tudi tokrat ne bo zapustilo ter nam bo prisloščilo na pomoč, da malo razveselimo one, ki udano zastavljajo, tvegajo kri in življenje za čast in ugled naše domovine.

V to svrhu je uvedla grofica Marija zu Lodron prodajo znakov v celi deželi, pa da dosežemo nekaj popolnega, prositi nam je nujno, da se

nam pošiljajo tudi prispevki v gotovini. Sleherni, tudi najneznatnejši znesek se bo sprejel s toplo zahvalo.

Darovi naj se pošiljajo na ravnateljstvo pomožnih uradov c. kr. deželne vlade (Hilfsämterdirektion der k. k. Landesregierung).

Dr. Karol grof zu Lodron
deželni predsednik na Koroškem.

Dr. Adam Hefter
knezoškof krški.

Leopold baron pl. Aichelburg-Labia
deželni glavar koroški.

Raznoterosti.

Dr. Kramarova razprava se je pričela dne 13. t. m. pri najvišjem domobranskem sodišču; ker sta vložila zastopnika dr. Edvard Koerner in dr. S. Levit proti 3. junija t. l. razglašeni razsodbi proti dr. Kramaru in Rasinu in proti njegovima sokrivcema Cervenki in Zamazalu pritožbo ničnosti. Razprava bo trajala več dni.

Prerokba blaženega Andreja Bobole d. J. glede vstajenja Poljske. Leta 1819 je poljski dominikanec oče Korcenijski videl v svoji stanici čudno prikazen. Sredi stanice je stal jezuit v črni halji, ki se je izdal za mučenika Andreja Bobole. Ta jezuit je bil 16. maja 1657 vjet od razkolnih Rusov, ki so ga na grozovit način mučili do smrti, ker je tako ognjevito razširjal katoliško vero. Pater Korcenijski je takrat goreče molil k temu mučniku, da naj reši poljsko domovino krute ruske vlade. Prikazal se mu je tedaj Bobola in mu veli, da naj odpre okno svoje stanice. Skoz okno zagleda o. Korcenijski mesto ozkega samostanskega vrta široko ravan, ki je bila pokrita z nešteti vojnimi trumami evropskih narodov: Rusov, Turkov, Francozov, Angležev, Avstrijcev, Prusov in drugih narodov, katerih ni mogel spoznati, ki so se v silno krvavi bitki bojevali med seboj. In blaženi Bobola pravi: „Kadar bo vojski, ki si jo videl zdaj v podobi, sledil mir, potem bo Poljska vnovič vstala in mene bodo častili kot glavnega pokrovitelja. V dokaz temu, da se bo točka za točko prikazen enkrat uresničila, ti pustim odtis svoje roke.“ Od tistega časa je imela miza v njegovi stanici jasen in razločen odtis desnice blaženega mučenika. To prerokbo je prinesla že veleznanstvena revija „Civiltà cattolica“ leta 1854.

Sibila ob Vrbskem jezeru. Ker smo prinesli prerokbo bl. Bobola, bo zanimalo, kakšne prerokbe žive med ljudstvom okrog Vrbskega jezera. Povzamemo jih tokrat glede na veliko vojno, samo nekaj. „Ob cestah bodo grobovi; vsak gospod bo imel svojega gospodarja; ko bo kmetica vsajala kruh bo stal poleg nje orožnik. Vsak bo vesel svojega „tadla“ (hibe telesne). Takrat bodo stali

okrog Vrbskega jezera sami gradovi (kdo je med ljudstvom takrat še znal za vile!). Sibila je rekla: Takrat bi še svojim črevljem ne privoščila biti na svetu, tako zlo bo tlačilo ljudi, potem po tisti vojski bo pa tako dobro, da bi še sama, kakor stara da sem, hotela živeti.

100 litrov domače pijače

osvežujoče, slastne in žejo gaseče si lahko vsakdo sam napravi z majhnimi stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muškati brusovec, poprovi metovec, pomarančevce, prvenčevce, višnjevec. Neuspeh izključen. Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča namesto ruma ali žganja. Sestavine z natančnim navodilom stanejo K 8.50 franko po povzetju. Za ekonomije, tvornice, večja gospodarstva, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne opijani in njegova delazmožnost nič ne trpi.

Jan. Grollich, Engel-drožerija, Brno 638, Moravsko.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plašče za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monstrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi **oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.**

Kdor hoče svojcem na bojišču s posebnim

praktičnim darom

napraviti veliko veselje, naj naroči mojo poceni

garnituro za bojišče

obstoječo iz sledečih, za vsakega vojaka nepogrešljivih reči:

- 1 **zapestna ura** s kazalom iz radija, se ponoči sveti, dobro Anker-kolesje, s 3 letnim jamstvom,
- 1 **vojaška žepna svetilka** z baterijo, električna luč v žepu,
- 1 **samobrivni aparat**, elegantno izdelan, s katerim se lahko dobro in hitro brije,
- 1 **žepni vžigalnik za bojišče**, ki da takoj ogenj ob vetru in dežju, ne potrebuje bencina,
- 1 **patentiran napolnjen peresnik**, piše vijoličasto, brez tinte, brez svinčnika, samo da se pomoči z vodo,
- 1 **vojaški žepni nož** iz Solingerjevega jekla z dvema rezaloma in 1 čepovlakom,
- 1 **vojna denarnica** s tremi predalčki in trdnim zaklepom.

Te reči, posamezno nakupljene, bi stale 35 kron, le zavoljo velike zaloge prodajam to popolno garnituro, vse navedene reči skupaj za samo

20 kron

po povzetju (po vojni pošti denar vnaprej).

Jakob König, Dunaj, III/208, Löwengasse Nr. 37a.

Upravni svet in ravnateljstvo Ljubljanske kreditne banke

naznanjata žalostno vest, da je dirigent njene podružnice v Celovcu, gospod

Milan Drahsler

danes po kratki bolezni preminul.

Zaslužnemu in vrlému sodelovalcu ohranimo časten spomin.

Celovec, 14. novembra 1916.

Naznanjamo žalostno vest, da je naš visoko spoštovani predstojnik, gospod

Milan Drahsler

dirigent podružnice Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

danes zjutraj po kratki bolezni preminul.

Nad vse ljubljene in čislane šefa ohranimo v najboljšem spominu.

Celovec, 14. novembra 1916.

Uradništvo

podružnice Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.